

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av årsredovisning 2005

Hultsfreds kommun

Mars 2006

Anette Arbman

Anita Lundgren

Pär Sturesson

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Revisionsfråga och metod	3
2	Sammanfattning	4
3	Granskningsresultat.....	5
3.1	Förvaltningsberättelse.....	5
3.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	5
3.1.2	Investeringsredovisning.....	7
3.1.3	Driftredovisning.....	7
3.1.4	Balanskrav	8
3.1.5	God ekonomisk hushållning	8
3.2	Resultaträkning.....	9
3.3	Balansräkning.....	11
3.4	Finansieringsanalys/kassaflödesanalys.....	12
3.5	Sammanställd redovisning.....	12

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller från och med år 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

1.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning, främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Med rättvisande räkenskaper avses fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- finansieringsanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsd. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen.

2 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen redovisar ett resultat år 2005 på 23,5 mnkr.

Någon avstämning av finansiella mål och verksamhetsmål kopplade till god ekonomisk hushållning sker inte i årsredovisningen. Det finns finansiella mål i Program för tillväxt och näringsliv. Vi bedömer att kommunen lever upp till de finansiella målen. Vi anser att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att initiera ett arbete med att arbeta fram verksamhetsmål kopplade till god ekonomisk hushållning.

3 Granskningsresultat

3.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)
- särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)
- samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)
- en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)
- en redovisning av hur det negativa resultatet skall regleras (KRL 4:4)
- en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning (KRL 4:5)
- sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 skall också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).

3.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- sådana förhållanden, som inte skall redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- förväntad utveckling
- väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron
- annat av betydelse för styrning och uppföljning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL. Den delen som saknas i förvaltningsberättelsen är en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsens finansiella analys innehåller uppgifter om bland annat:

- nämndernas budgetavvikelse, för åren 2001-2005
- kostnadsutveckling i relation till skatter och statsbidrag för åren 2001-2005
- nettoinvesteringar, för åren 2001-2005
- årets resultat, för åren 2001-2005
- soliditet, för åren 2001-2005

Sammantaget ger den finansiella analysen en god bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning över en femårsperiod. Vidare innehåller förvaltningsberättelsen uppgifter om pensionsmedel och pensionsförpliktelser, enligt RKR's rekommendation 7.1. I årets förvaltningsberättelse ingår även "kommunkoncernens" bolag.

Händelser av väsentlig betydelse. Av förvaltningsberättelsen framgår väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Vi noterar att information om den trådlösa bredbandsutbyggnaden i Regionförbundets regi saknas. Vilka kostnader detta kommer att innebära för kommunen är inte känt vid bokslutstillfället.

Förväntad utveckling. Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi. Vi delar ekonomichefens analys om att de vikande befolkningssiffrorna innebär fortsatt anpassning av verksamheten. Det är också viktigt att återstående delar av åtgärdsplanen fullföljs.

Väsentliga personalförhållanden. Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaron redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, dvs frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av tabeller.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Information om kvalitet och måluppfyllelse saknas för de flesta verksamheterna. Utöver ekonomiska nyckeltal har inga nyckeltal redovisats. Olika typer av nyckeltal skulle vara relevant att visa från olika verksamhetsområden. Detta bör på ett tydligare sätt framgå av förvaltningsberättelsen. Sammantaget görs därför bedömningen att redovisningen av utfallet för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv är bristfällig.

3.1.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och finansieringsanalysen
- jämförelse med tidigare år görs
- avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar. Redovisningen sker dels i sammandrag per nämnd, dels per större investeringsprojekt. Vi anser att det vore värdefullt att kommentarer görs vid större budgetavvikelser. Investeringsbudgeten för år 2005 uppgick till 30,1 mnkr och utfallet uppgick till 15,5 mnkr.

3.1.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse med tidigare år görs
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges beslutade budget. Omstruktureringskostnaderna redovisas separat. Barn- och utbildningsnämnden har ett överskott gentemot budgeten på 12,1 mnkr och delar av detta överskott är hänförligt till Wärnerssonpengar som kommunen fick år

2004 men som inte resultatförts förrän år 2005 av försiktighetsprincipen. Socialnämnden har ett underskott gentemot budgeten på 5,6 mnkr avseende ej genomförda besparingar.

3.1.4 Balanskrav

Vi har granskat:

- kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts
- om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna regleringen i de fall ett negativt resultat uppvisas
- om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte skall ske.

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av att kommunen uppfyllt balanskravet. Tidigare års underskott är helt återställda.

3.1.5 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Någon avstämning av de finansiella mål och verksamhetsmål sker inte i förvaltningsberättelsen. Kommunfullmäktige har i samband med antagandet av Program för tillväxt och näringsliv under avsnitt stabil ekonomi antaget följande operativa mål:

	Mål	Utfall
Årets resultat bör uppgå till lägst 2 % av nettokostnadsomslutningen	12 mnkr	23 mnkr
De totala investeringarna under perioden 2005-2010 bör inte överskrida summan av avskrivningarna under motsvarande period	Avskrivningar år 2005, 18,4 mnkr	Investeringar år 2005, 15,6 mnkr
Nettoamortering av kommunens låneskuld bör årligen eftersträvas med lägst 10 mnkr	10 mnkr	24,7 mnkr
Den nuvarande utdebiteringen på 22:06 per skattekrona skall inte höjas. Kommunen skall verka att på sikt anpassa utdebiteringen till länsgenomsnittet.	22:06	oförändrad
Kommunen skall verka för att på sikt inte belastas av någon låneskuld		24,7 mnkr amorterat under år 2005
Kommunkoncernens totala externa låneskuld bör inte ökas	425,2 mnkr 1 jan 2005	392,1 mnkr 21 dec 2005

Vi bedömer att kommunen lever upp till ovanstående finansiella mål. Vidare anser vi att avstämning av ovanstående finansiella mål ska ske i både årsredovisning och delårsrapport i framtiden.

Någon avstämning av verksamhetsmål kopplade till god ekonomisk hushållning går inte att göra då kommunfullmäktige inte antaget några sådana mål. Vi anser att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till verksamhetsmål kopplade till god ekonomisk hushållning.

3.2 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL och tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning.

Interna transaktioner har justerats korrekt.

Följande noteringar är gjorda vid granskningen:

Under åren 2001 till 2005 har intäktsökningen (verksamhetens intäkter, skatter och statsbidrag) ökat med 89 mnkr samtidigt som verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar ökat med 77,9 mnkr under samma period.

Verksamhetens nettokostnad inklusive finansnettot i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag har förändrats enligt följande i procent mellan åren 2001-2005:

	2001	2002	2003	2004	2005
Verksamhetens nettokostnad av skatter och statsbidrag inkl finansnetto	98,9 %	101,6 %	100,4 %	101,8 %	96,1 %

Det innebär att nästan 4 % av skatter och statsbidrag återstår till att exempelvis finansiera investeringar eller amortera på lån. Detta uppnås genom att verksamhetens nettokostnad minskar med 12 mnkr samtidigt som skatter och statsbidrag ökar med 22,6 mnkr mellan åren 2004 och 2005. Minskningen av verksamhetens nettokostnad är hänförlig till det åtgärdsprogram som kommunfullmäktige antagit.

Skatteintäkterna är riktigt periodiserade, vilket innebär att -0,4 mnkr hänförligt till slutavräkning år 2004 och preliminär avräkning för år 2005 på -5 mnkr har belastat årets resultat.

Av de finansiella intäkterna avser 3,4 mnkr värdeökning av pensionsmedel. Kommunens långfristiga lån har minskat från 153,1 mnkr till 128,4 mnkr vilket minskat kommunens räntekostnader med cirka 1,3 mnkr.

Årets resultat uppgår till 23,5 mnkr. Kommunen har tagit omstruktureringskostnader för nedskrivning av Knektagården med 3,5 mnkr. Gentemot balanskravet redovisar kommunen ett resultat på 27 mnkr.

3.3 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Vi bedömer att balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga tilläggsupplysningar.

Bilagor och specifikationer har förbättrats i jämförelse med föregående år. Vi anser dock att underlagen till interimsposterna kan specificeras ytterligare.

Tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Följande noteringar är gjorda vid granskningen:

- Avskrivning sker på konst, vilket inte är god redovisningssed.
- Bland kortfristiga fordringar finns EU-bidragsfordringar från år 2003. Projektet bör avslutas och slutregleras.
- Interimsfordringar och interimsskulder är i flera fall specificerade med bokföringsorder. Till denna typ av poster ska underlag i form av beräkningsunderlag, verifikationer

bifogas för att styrka att posten är balansgill. Vid projekt anser vi att följande uppgifter ska framgå av underlaget, projektnamn, projektansvarig, bidragsgivare, bidragssumma, projektstart, projektslut, nedlagda kostnader och återstående medel.

- Kommunen har tagit hänsyn till timanställdas inarbetade tid från december månad har kostnadsförts på år 2005, vilket är en korrekt hantering.
- Kommunen redovisar finansiell leasing enligt gällande rekommendationer.

3.4 Finansieringsanalys/kassaflödesanalys

I finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att:

- finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning
- finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL. Vi bedömer att finansieringsanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Kommunen har anammat Rådet för kommunal redovisnings rekommendation avseende kassaflödesanalys/finansieringsanalys.

Tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning.

3.5 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Vi har granskat att:

- den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en finansieringsanalys
- tilläggsupplysningar finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär delposterna i noterna ska vara rensade från interna poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten.

Bedömning och iakttagelser

Kontroll har utförts av att kommunen vid upprättandet av den sammanställda redovisningen (nedan kallad koncern) använder sig av de redovisningsprinciper som föreskrivs enligt lagstiftning och god redovisningssed.

Enligt vår mening finns ingen väsentlig fråga avseende värdering och redovisning, där kommunen och revisorerna har delade uppfattningar.

Vår sammanfattande bedömning är att koncernredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens samlade verksamhet och förmögenhet.

Koncernens redovisade resultat uppgår till 23,8 mnkr.